

RACHUNEK EFEKTYWNOŚCI INWESTYCJI

METODY ZŁOŻONE –
DYNAMICZNE

Projekt

- Nakłady inwestycyjne, pożyczka + WACC
- Prognoza przychodów i kosztów
- Prognoza rachunku wyników
- Prognoza przepływów finansowych
- Wskaźniki metody statycznej – ROI, ROE, ARR, PP
- Wskaźniki metody dynamicznej NPV, IRR, PI, DPP
- Rekomendacje

Pytania kontrolne

- Czym charakteryzują się statyczne metody oceny efektywności inwestycji
- Czym różni się księgową stopa zwrotu od prostej stopu zwrotu z inwestycji
- Na jakie pytanie odpowiada wskaźnik prostego okresu zwrotu
- Co to jest wartość rezydualna środka trwałego.

Metody dynamiczne – dyskontowe

- Uwzględniają zmianę wartości pieniądza w czasie
- Realizowane są na podstawie zasady kasowej
- Odnoszą się do zdyskontowanych przepływów netto (NCF)
- Najczęściej stosowane wskaźniki (NPV i IRR).

Metody dynamiczne – dyskontowe

A. Inwestycja
1 000

Korzyść (NCF) w
roku n + 1
300

Korzyść (NCF) w
roku n + 2
300

Korzyść (NCF) w
roku n + 3
300

Likwidacja
roku n + 4
250

B. Korzyść razem
1 150

- Czy suma przyszłych korzyści z inwestycji **B** przewyższy zainwestowany kapitał **A** ? (utracone korzyści)
 - Aby odpowiedzieć na to pytanie należy określić sumę wartości bieżących korzyści w czasie **B** i porównać czy jest większa od wartości inwestycji **A**
 - Wartość bieżąca
- Fv** - wartość przyszła
r - współczynnik dyskontujący
n - rok

$$PV = \frac{FV}{(1+r)^n}$$

Metody dynamiczne – dyskontowe

Współczynnik dyskonta - 9%

Korzyść (NCF) w
roku n + 1
278

Korzyść (NCF) w
roku n + 2
257

Korzyść (NCF) w
roku n + 3
238

Likwidacja
roku n + 4
184

A. Inwestycja
1 000

>

B. Suma korzyści
957

**INWESTYCJA NIE JEST OPŁACALNA
PONIEWAŻ SUMA WARTOŚCI BIEŻĄCYCH KORZYŚCI
JEST MNIEJSZA OD WARTOŚCI ZAINWESTOWANYCH
ŚRODKÓW**

Metody dynamiczne (NPV)

NPV (net present value) – wartość bieżąca netto:

NCF – netto cash flow (przyszła korzyść z poprzedniego slajdu)

- r – czynnik dyskontujący
- t – rok analizy

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{NCF_t}{(1+r)^t}$$

NPV pozwala na zbudowanie **bezwzględnego kryterium decyzyjnego** dla inwestora,

w którym przyjmuje się że:

- NPV > 0 – inwestycja jest opłacalna
- NPV = 0 – inwestycja jest neutralna (do zaakceptowania)
- NPV < 0 - inwestycja jest nieopłacalna

Ze wzoru wynika, że **wartość NPV** zależy od:

- wartości przyjętego współczynnika dyskonta r – **im większy** tym NPV będzie mniejsza
- długość okresu analizy – **im dłuższy** okres tym wartość NPV większa
- wartości NCF - **im większa** tym wartość NPV będzie większa

PRAWDŁOWE PRZYJĘCIE ZAŁOŻEŃ MA KLUCZOWE ZNACZENIE DLA WARTOŚCI NPV

Metody dynamiczne (NPV) c.d.

Wyznaczenie czynnika dyskontującego r :

- stopa zwrotu jaką można uzyskać na rynku kapitałowym w aktywa o ryzyku zbliżonym do ryzyka ocenianej inwestycji;
- minimalna stopa zwrotu z inwestycji określana przez inwestora (stopa procentowa wolnej od ryzyka inwestycji kapitałowej + inflacja + premia za ryzyko);
- koszt kapitału jaki przedsiębiorca musi ponieść aby sfinansować inwestycję (WACC);

Wyznaczenie ekonomicznego cyklu życia inwestycji t :

metoda normatywna - długość ekonomicznego życia inwestycji jest uwarunkowana możliwością technicznej eksploatacji wytworzonego majątku.

• **metoda optymalizacji** – w metodzie tej uwzględnia się korzyści wynikające z wcześniejszej niż wynikające z możliwości technicznych zakończenia realizacji inwestycji najczęściej wartość rezydualną. Wyznaczając długość okresu analizy posługujemy się wzorem:

S – księgową wartość likwidacyjną

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{NCF}{(1+r)^t} + \frac{S_n}{(1+r)^t}$$

Najwyższa wartość NPV określa optymalny okres zakończenia inwestycji

Metody dynamiczne (NPV) c.d.

Wyznaczenie NCF :

- ekonomiczna – uwzględnia przepływy operacyjne (bez podatku dochodowego) i inwestycyjne bez przepływów finansowych. Metoda stosowane przez korporacje międzynarodowe, które porównują inwestycje w różnych krajach.
- klasyczna – uwzględnia przepływy operacyjne i inwestycyjne z podatkiem dochodowym obliczanym od dochodu operacyjnego.
- właścicielska – uwzględnia przepływy operacyjne i inwestycyjne oraz finansowe, ale jedynie wierzycielskie (bez przyrostu kapitału własnego i płatności dywidendy)
- dywidendowa – korzyść szacowana jest na podstawie wypłaconych właścicielom dywidend tzw. strumienia dywidendowego. Najczęściej stosowana przez inwestorów liczących na korzyści w postaci wypłaty dywidend i wzrostu wartości udziałów.
- skorygowana - uwzględnia przepływy operacyjne i inwestycyjne bez przepływów finansowych według uproszczonej formuły: zysk operacyjny opodatkowany + amortyzacja.

Do wyliczenia NPV w projekcie stosujemy metodę klasyczną.

Jako stopę dyskonta przyjmujemy średni ważony koszt kapitału (WACC).

Metody dynamiczne (IRR)

IRR Wewnętrzna Stopa Zwrotu (Internal Rate of Return)

- IRR to wartość czynnika dyskontowego r , przy którym $NPV = 0$
- Wraz ze wzrostem IRR rośnie opłacalność projektu i zmniejsza się ryzyko jego niepowodzenia
- IRR oblicza się metodą podstawień i kolejnych przybliżeń lub z wykorzystaniem programów komputerowych
- IRR to maksymalny koszt kapitału inwestycyjnego, który pozwoli jeszcze sfinansować projekt bez straty.

Metody dynamiczne (IRR)

Wewnętrzna stopa zwrotu obliczana jest ze wzoru:

$$IRR = r_a + \frac{NPV_a \cdot (r_b - r_a)}{NPV_a - NPV_b}$$

gdzie:

r_a - stopa dyskontowa dla której NPV jest dodatnie bliskie zero

r_b - stopa dyskontowa dla której NPV jest ujemne bliskie zero.

NPV_a – wartość bieżąca netto dla r_a

NPV_b – wartość bieżąca netto dla r_b

IRR jest niepoliczalne jeżeli w jakimkolwiek okresie poza okresem 0, wystąpi ujemny przepływ lub kiedy wszystkie przepływy są dodatnie.

Metody dynamiczne (PI)

PI (profitable index) – wskaźnik rentowności:

NCF⁺ – dodatni netto cash flow (przepływy gotówkowe netto)

NCF⁻ – ujemny netto cash flow (przepływy gotówkowe netto)

• r – czynnik dyskontujący

• t – rok analizy

$$PI = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{NCF_t^{ "+" }}{(1+r)^t}}{\sum_{t=1}^n \left| \frac{NCF_t^{ "-" }}{(1+r)^t} \right|}$$

PI pozwala na zbudowanie **bezwzględnego kryterium decyzyjnego** dla inwestora, w którym przyjmuje się że:

• PI > 1 – inwestycja jest opłacalna

• PI = 1 – inwestycja jest neutralna (do zaakceptowania)

• PI < 1 - inwestycja jest nieopłacalna

Wskaźnik uzupełnia metodę NPV informując nas o tym o ile mniejsze mogą być zdyskontowane dodatnie przepływy finansowe aby inwestycja w dalszym ciągu była opłacalna.

Metody dynamiczne (DPP)

DPP (discount payback period) – wskaźnik zdyskontowanego okresu zwrotu :

NCF „+” – dodatnie netto cash flow (dodatnie przepływy gotówkowe netto)

- r – czynnik dyskontujący
- t – rok analizy
- PVI –wartość bieżąca inwestycji (można wliczyć również zdyskontowane ujemne przepływy).

$$PVI = \sum_t \frac{NCF_t^{ "+" }}{(1+r)^t}$$

DPP pozwala na zbudowanie **kryterium decyzyjnego** opartego na **granicznym okresie zwrotu (n_{gr})** określonego przez inwestora:

- $n_{gr} < DPP$ – inwestycja jest opłacalna
- $n_{gr} = DPP$ – inwestycja jest neutralna (do zaakceptowania)
- $n_{gr} > DPP$ - inwestycja jest nieopłacalna

Wskaźnik DPP wskazuje w ciągu ilu okresów zaangażowany kapitał zostanie zwrócony w formie zdyskontowanych dodatnich korzyści netto.

Zadania

2. Wyznacz ekonomiczny cykl życia inwestycji wiedząc, że wytworzone środki trwałe o wartości 2000 będą amortyzowane metodą liniową w okresie 10 lat. NCF w latach przedstawia się następująco: 1 – 500, 2 – 800, 3 – 1200, 4 – 1700, od 5 do 8 – 2200, 9 – 1000, 10 - 500. Współczynnik dyskonta to 9%.
3. Wyznacz wewnętrzną stopę zwrotu dla projektu, którego NCF przedstawiono poniżej. Poszukiwana IRR mieści się w przedziale r od 10% do 15%.

Zadanie

Zadanie 4

W tabeli zaprezentowano przepływy pieniężne netto przyjmując stopę dyskontową równą 12%. Oblicz wskaźnik rentowności PI i zinterpretuj wyniki.

Okres	0	1	2	3	4
NCF	-2000	-6000	4300	5400	5800

Zadanie

Zadanie 6

Firma rozważa zakup nowoczesnego parku maszynowego, który wymaga nakładów w wysokości 35 000 zł w pierwszym roku i 5000 zł w drugim roku. Inwestycja przyniesie NCF roczny wynikający z oszczędności w zużyciu materiałów w wysokości 12 000 zł rocznie przez 10 lat. Firma oczekuje zwrotu zainwestowanego kapitału po 7 latach i przyjmuje graniczną stopę kapitału równą oprocentowaniu kredytu o stopie procentowej 10%. Dokonaj oceny inwestycji przy wykorzystaniu wskaźników NPV, PI i DPP. Zinterpretuj wyniki. Policz jaki jest maksymalny koszt kapitału opłacalny dla sfinansowania inwestycji.

Zadanie

Zadanie 7

Przedsiębiorca ma do wyboru dwa projekty inwestycyjne dot. parku maszynowego. W przypadku **A** nakłady inwestycyjne będą ponoszone w **1** roku – **200 000 zł**, w **2** roku – **200 000 zł**. W przypadku **B** nakłady inwestycyjne będą w całości ponoszone w **1** roku. Inwestycja będzie finansowana z kapitału własnego **200 000 zł** i kredytu bankowego o stopie procentowej **8%** rocznie - **200 000 zł**. Po 5 latach eksploatacji z powodu zużycia maszyn inwestor będzie musiał je wymienić. Oprocentowanie 10 letnich obligacji skarbu państwa **5%** rocznie kapitalizowane na koniec okresu. Oczekiwana premia za ryzyko **3 %**. Przepływy netto z inwestycji przedstawia poniższa tabela:

zł	0	1	2	3	4	5
A	-200 000	10 000	130 000	130 000	110 000	80 000
B	-400 000	210 000	130 000	130 000	120 000	80 000

Wskaż, którą opcję inwestycyjną powinien wybrać przedsiębiorca na podstawie NPV

Oblicz IRR dla lepszej opcji wiedząc, że zawiera się w zakresie pomiędzy **25 %** i **32 %**. Zinterpretuj wyniki.

Firma rozważa realizację inwestycji. Średni Ważony Koszt Kapitału wynosi 10 %.

WYLICZ: NPV, PI, DPP dla przepływów gotówkowych netto

Grupa A.

0	1	2	3	4	5
-35000	10000	12000	12000	12000	10000

Grupa B

0	1	2	3	4	5
-6000	1400	1700	1700	1700	1600